

θροόνιη σπέψη σέ νέους κόσμους. Είναι ό κατακτητής και ό πρώτος ξεφρενητής άγνώστων ήπειρών. Όταν τον νιώσουμε και τον άκολουθήσουμε μια φορα, δέν μπορούμε πια να επιστρέψουμε στα ήρεμα λιμανια τών δασκαλων μας. Σ' αυτές τές νέες χώρες, όπου έστησε ό Ντοστογιέβσκι τή σημαία του, έμεις ό άνήσυχος και όρημητικός Εικοστος Αιώνας βρούσκουμε τήν πατρίδα πού μās ταιριαζει.

* *

Πρέπει να μεταφρασω εδω μια θαυμασια σελιδα του Στέφαν Τσβαϊκ πού εκφραζει τις τάσεις του καλύτερα απ' όλα τα σχολία μας:

«Η παράδοση είναι τό όχημα του παρελθόντος πού πρέπει να τό ξεπεράσουμε για να μπούμε στο μέλλον. Γιατί ή φύση δέ δέχεται κανένα σταθμό στη γνώση. Μοιάζει να άπαιτητή την τάξη να άγαπά μοναχα αυτόν πού τήν άναποδογυρίζει, για να φτάση σέ μια νέα τάξη. Χωρίς διακοπή δημιουργεί άνθρώπους πού τους παρασύρει τό πλεόνασμα τών δυνάμεών τους, σάν κονισταδόρους, από τις γνωστές άχτές της ψυχής προς νέες ζώνες της καρδιάς και του πνεύματος, άνάμεσα από τό σκοτεινό ώκεανό του άγνώστου. Χωρίς αυτούς τους τολημικούς σκαπανείς ή άνθρωπότητα θα ήταν φυλακισμένη από τόν έαυτό της και ή ανάπτυξη της θα ήταν ένας λαβύρινθος. Χωρίς αυτούς τους άγγελιοφόρους, με τους όποιους ή άνθρωπότητα μοιάζει σά να προηγείται από τόν έαυτό της καμμια γενεά δέ θα εύρισκε τό δρόμο της. Χωρίς αυτούς τους όνειροπόλους ή άνθρωπότητα θα άγνοούσε τό βαθύ νόημά της. Τόν κόσμο δέν τόν ανανέωσαν οι ήρεμοι επιστήμονες, οι γεωγράφοι της χώρας όπου γεννήθηκαν αλλά οι «έξω νόμου» πού έπλευσαν, διασχίζοντα τους άγνωστους ώκεανούς, προς τις Ίνδιες. Στα βάθη της σύγχρονης ψυχής δέν εύσδουσαν οι φιλόσοφοι και οι ψυχολόγοι, μα εκείνοι οι ποιητές πού δέ γνωρίζουν κανένα μέτρο πού κανένα σύνορο δέν τους σταματά.—'Ο Ντοστογιέβσκι υπήρξε στίς μέρες μας ό πιο μέγáλος απ' αυτούς. Κανείς δέν άνακάλυψε μεσ' στην ψυχή περισσότερες άγνωστες χώρες, από αυτόν τόν όρημητικό άνθρωπο, από αυτόν τόν άνθρωπο χωρίς μέτρο πού κατα την εκφρασή του τό άμέτρητο και τό άπειρο πού ήταν τόσο άπαραιτήτα όσο και ή γη.» Τιποτα πουθενά δέν τόν σταμάτησε. «Παντού, γράφει ξεπέ-

ρασε τα σύνορα.

Έλπίζω ότι γρήγορα θα βρεθί ήνας Έλληνας διανοούμενος, κάτοχος της γερμανικής γλώσσας και τών γερμανικών γραμματων. πού να μās δώσει μια πλαταια μελέτη για τό έργο του Στέφαν Τσβαϊκ, τό κριτικό και τό καθαρό λογοτεχνικό. Έπάρχουν σήμερα στην Εδρώπη μερικοί άνθρωποι πού πρέπει να τους γνωρίσουμε και να τους μελετήσουμε καλά, όχι μοναχα από διανοητικό και καλλιτεχνικό ένδιαφέρον, άλλα κυρίως ως πρωτοπόρους μιας νέας πνευματικής κίνησης, ως άγγελιοφόρους τών ρευμάτων πού αρχίζουν τώρα μόλις να σχηματίζονται μεσ' στο χάος της μεταπολεμικής ζωής, ως προδρομούς του μέλλοντός μας. Νομίζω ότι απ' αυτούς τους άνθρώπους ό Αντρέ Ζίντ είναι στη Γαλλία ό πιο μέγáλος, 'Ο Στέφαν Τσβαϊκ είναι ασφαλώς στη Γερμανία ήνας από τους πρώτους.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΘΕΟΤΟΚΑΣ

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΣΥΝΔΕΣΜΟΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΡΧΩΝ

Βάδιζε πάντοτε εμπρός. «Οπλίσθητι με τά δύο ισχυρότατα δπλα τήν επιμονήν και τήν ύπομονήν και τό άγιον έργον σου θα στεφθί ή υπό πλήρους επιτυχίας. "Αν εμπόδια συναντήσης καθ' όδόν παραμέρισον δια της ύπομονής σου ταύτα. Ουδέν έν τω κόσμω τούτω της πλάνης θα συνθηή να δέ άντικόψη εις τόν ύψηλόν δρόμον τόν όποιον έχάραξας και τόν όποιον, ως ή μέχρι σήμερον δράσις σου δεικνύει, πιστώς ακολουθείς.»

Είναι πολλά, πάμπολλα τά κοινωνικά έλκν. Μή πτοηθής προ της πληθύος αύτων. "Όλα θα τά θεραπεύσης άρκεί πάντοτε να έχεις εις τήν αύτην ένταδιν τήν επιμονήν και ύπομονήν.

Είναι πολλά τά ύγιá μέλη της κοινωνίας. "Όλα θα σε συντρέξωσιν εις τόν ιερών σου Σκοπόν. Πίστευε, ότι εις τό τέλος νικηφόρος θα εξέλθης εκ του άγώνος και ό Θεός θα στεφανώσθ τó έργον σου.

(*Αναγνώστης του Περιοδικού)